

מסורת הש"ס

(א) חולין לא. מקואות פ"ה
 (ב) חולין לא. [תוספתא
 דמקואות פ"ד]. (ג) חולין שם
 מכשירין פ"ד מ"ו
 (ד) מקואות פ"ו מ"ו גיטין
 טו. ע"ש. (ה) תוספתא פ"ג
 דמקואות, (ו) [שמיני פרשה
 ט,] (ז) [מקואות פ"ה מ"ו],
 (ח) [ויקרא יא,] (ט) [דברים
 כא,] (י) [דברים כ,]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר עולא בעיא
ממיה וכו' ואמר לי
תניתה: (ב) תוס' ד"ה
נגזור וכו' דאי משום זמילה
הא צלל יס וכו' דמתק
פ"ה למקואות בית הלל:
(ג) ד"ה ר' יהודה וכך
היא ההצעה וה"ג
בפר"ם וכו' לא קשין דהא
דקא מייתי:

הגהות הגר"א

[א] גבו' דברי הכל השני
טמא כל"ל ותיבת אף
נמחק:

לעזי רש"י

וולור"א [וליד"א]. עמק.

מוסף רש"י

גל שנתלש. מן היס
כלים (חזק' 12א). מה כלים
דלא מכווני. דהא לית להו
דעת (רמב"ם). בחורלתי וכו'
גשמים. וזר גשמים
מקלה מן הסר בנח ואין
טובלין בו, להטות
והקטפרס אינו חיבור ולא
הו' מקום להצביעם אלא,
שהרי אין מ' סאה בגמס
אחד ואיכ"ם שם הכרה
למטה ולמעלה הא קמי
אינו חיבור. חדלות הייט
קטפרס, מדרון, וכו' הא
גאון גרים הרר' שפזין
מדלי' של הר (רמב"ם).

מטבילין **בראשית**
מטבילין כלם בראש
המלם לם וכן
למקחם לכל לחרק
אלם עמם ואלם ומקלם,
היו עטילם וז במחבר
מקקע **(סא)**
מטבילין בביתן.
ורוק כלם צפס
דיטיו נאמטטיו סא
עיו כרפס, ועמא
מחפס מפס בראש
אור ואלן עטיל
מטבילין **(סא)**
דיטיו הטרור, ללא
צקין מורם חולין **(סא)**
אפרט אינן בן יתן.
ללא הטרור לן בפיל
מטבילין **ראש**
שידוריו חולין
לם הפירום מן המס, ידיו
הטרור, כ"ס עמטין
רופטיו חולין ידן
יתן, ומקלן מומא
מאלן חולין, לחפסין לכן
נפילן פירום עטילן ידן
צמכסין וסוה לם חפס
ספופ לטקן ומן **(מכסין)**
פ"ח **(מא)** לן חפסין
לרנן עמ"ס חולין
לרנן חולין **(חולין)**
הרדוק מחפסין, לטל
חולין, חוקן מטין שפס
מטבילין לכן
קאמו אע"ס הרדוק
חולין אכור חולין
חולין חולין לן חולין

ברייאטא כר' יהודה. אמר ל
אבל גוד אסיק לית ליה ש
והתחטונה של עשרין עשר
ר' יהודה אומר מאיר היה

אין דורשין פרק שני חגיגה

לאן למעשר. צעי כוונה וכו"ש בצמרומה: הכי גרסינן מה כלים דלא מיכווני אף אדם נמי דלא מיכוון: חרדלוים. ששופת ויורדת ממקום גבוה ויש בה ארבעים סאה והטובל בה לא עלתה לו טבילה משום דמקום קטפרס הוא מקום זקוף יותר מדאי ומ'

הַנְּלוֹק וְהַקְטִיפָם אֵינִי חֲצִיזֹר (טהרות
פ"ח מ"ט). וְאָף אִם אֵינִי קֹטֵפֶם נִמֵּי
אֵין עֹזְבִין צו לִפִּי שְׁאִין מִי גִשְׁמִים
מִטְהָרִים דְּכָךְ וְחִלַּתָּ עַד שֶׁהִיוּ נִקְוִין
דְּכָךְ אֲשַׁבְּרוּ דְּמִיטָא בְּצ"ח^א אִי מֵה
מַעֲיִין מִטְהָר צוֹחֲלִין לֹא מִקּוּבָה מִטְהָר
צוֹחֲלִין ת"ל כֹּךְ מַעֲיִין אִין מִקּוּבָה
מִיִּם יֵהִי טְהוֹר (ויקרא יב) הַמַּעֲיִין
מִטְהָר צוֹחֲלִין וְהַמִּקּוּבָה בְּאֲשַׁבְּרוֹן.
וְרַבֵּינוּ הָאִין^ב גִּרְסֵי הַדְּלִילִת: רֵאשִׁין.
אֶחָד מֵרֵאשִׁי הַגֵּל כִּשְׁהוּא מִגִּיעַ לֶאֱרֶץ:
יִפֹּן. וְהַמַּעֲיִין אֵין גֵּל שְׁעוּמָה בְּחִיזֹר
כְּמִין כִּפְהָ. וְאֵם הוֹשִׁיעַ לָלֵךְ לַמַּעֲלָה
וְהַטְּבִילִין בְּכִיפָה אֵינֶה טְבִילָה כְּמַפְרָשׁ
וְאִזֵּל: שְׁאִין מַטְבִּילִין בְּחִיזֹר. שְׁלֹא

אמרה תורה מקוה של אור לנצילה:
 ידיו טהורות. אע"פ שלא נתכוון:
ופירוש אינן בני יוסף. דבעינן גבי
 הכשר יוסף^ה דומיא דכי יתן דניחא
 ליה: **ואם נצטיל שידורו ידיו.**
 נתכוון לטול פירות הרי הוא צדי
 יוסף ומקצילין טומאה מעכשיו וכיון
 דנתכוון להדיח ידיו גלי דעתיה
 ניחא ליה צדק נפילה שעל ידיה
 הדיח ידיו: **הוחזק אין.** אם נתכוון
 הוא דהויא טבילה לחולין: **טבל.**
 ויאל ועלה טבל המים: **מחזיק עצמו.**
 בטבילה שטבל כזר לכל מה שירצה:
מאי לאו אינו מחזיק כלל. כלומר
 צין שהחזיק עצמו בשעת טבילה
 דדבר קל צין שלא החזיק עצמו
 לכולם שזו אינו מחזיק: **אם לא**
הוחזק. לשם דבר שטבל סתם
 מחזיק לכל מה שירצה אבל אם
 הוחזק לקל אינו מוחזק לתמור
 דהא אינחתה ליה לדבר קל: **מאן**
סנא. למשום עורונו צמים חשיב
 ליה כמחילת טבילה ואע"פ שהוחזק
 מחזיק: **ופשני טמא.** שהרי חסר
 השיעור צמים שעל הראשון:
מתקוקם. דרבי יהודה ורבנן כשהיתה
 טבילתו בשביל אחת ממעלות של
 צמים כגון האונן והמחוסר כפורים
 שצריכין טבילה לקודש ואינו טמא
 טומאה דלורייאת כהניא קאמר רבי
 יהודה דמהני ליה רגליו של ראשון
 נוגעות צמים דלמרינן גוד אחית
 מים שעליו כאילו הן צמקוה: **והיינו**
דרכי פדס. דלוקי לגיל הא דעדיהו
 כרבי יהודה ולא כרבנן אלמא לרבנן
 דפי' לגבי דעלמא לא מהני עדיהו
 דהא חוקה דלמור הוחזק לקל אסור
 לתמור מעלות ניהו: **איכא דלמרי**
כו'. הכא גרסי' ופליגא דר' פדת
 דלילו לרב נחמן הא דעדיהו הוחזק
 לקל הוחזק לתמור דכרי הכל הוא דהא
 לא פליגי צדק עליה דר"י אלא ממומאה
 דלורייאת לטהרה: **לינורום.** שטווין
 זו וזה ועשוין כמין מולג קטן
 מאד: **בראשון של ראשון.** צבדור
 צמים: **גממיו.** גומות כחל שיפולי
 הרים שקורין וולור"א בלע"ז וכן נחל
 איתנ"ט נחל ארננ"ט: **סחפוסה**

יָרַךְ לְאַשְׁמְוִיעַן דַּעֲיָג. לְדִיכוּן לְטִבִּילַת טַהֲרָה לֹא הָיָה כּוּוֹנֵת חוֹלִין כּוּוֹנֵה לְמַעֲשֵׁר (שם). אַרְבַּעַת אֵל יוֹמֵר (יִגְשִׁין טז). וְהַשְׁנִי טַמֵּא. שִׁסְקַר הַמִּקְוֶה עַל יְדֵי הָרֶאשׁוֹן (שם). נוֹגְעוֹת בְּמִים. נִשְׁעַת אֶף הַשְׁנִי טַהוֹר. כְּדִמְאֵן לְמַחְבְּרֵי מִים שֶׁעַל הָרֶאשׁוֹן לְמִי הַמִּקְוֶה דִּמּוֹ (שם).

וְאֵל בְּעֵצֵי מִינִיהָ דָר' יוֹחָנָן מֵהָהֵטְבִיל אֵלִיבֵא דר' יְהוּדָה מַחֲטִין וְצִינּוֹת בְּרֹאשׁוֹ שֶׁל רֹאשׁוֹ
אוֹמְרִים רָאָה כָּלוּ מִי הַמָּקוֹה נִקְרִים וְעוֹמְדִים בְּרֹאשׁוֹ שֶׁל רֹאשׁוֹ אוֹ גוֹד אִסִּיק נְמִי לֵית אִי
סָאָה וְאַמְצִיעַת שֶׁל מ' סָאָה מ' הַצִּנּוֹן לִזְמַר הַוְּאִמְצִיעַת שֶׁל מ' כִּדִּי הַלְשִׁירי חֲדָרִית לִשְׁ
וּמֵר מִטְבִּילִין בְּחִתְּהוֹן דְּאַלְמָא אֲמַרְיִין גּוֹד אֲחִית וְלֹא אֲמַרְיִין גּוֹד אִסִּיק מִדְּקַתְנִי ר' יְהוּדָה

כאן למעשר ומנא תימרא דחולין לא בעו
כוונה דתנן ^אגל שנתלש ובו ארבעים סאה
ונפל על האדם ועל הכלים מהוירין קתני
אדם דומיא דכלים מה כלים דלא מכווני אף
אדם דלא מכוין וממאי דלמא ביושב
ומצפה אימתי יתלש הגל עסקינן וכלים
דומיא דאדם מה אדם דבר כוונה אף כלים
דמכוין להו וכי תימא ביושב ומצפה מאי
למימרא סלקא דעתך אמינא ליגזור דלמא
אתי למיטבל בחדלדית של גשמים א"נ גגזור
ראשין אטו כיפין קמ"ל דלא גזרינן ומנא
תימרא, דלא מטבילין בכיפין דתניא

(א) מַטְבִּילִין בְּרֹאשֵׁין יֵאֵין מַטְבִּילִין כִּכְפִּין
 לפי שאין מטבילין באויר אלא מהא דתנן
 (ב) פירות שנפלו לתוך אמת המים ופשט מי
 שידיו טמאות ונטלן ידיו טהורות ופירות אינן
 בכי יותן ואם בשביל שיועדו ידיו ידיו טהורות
 והפירות הרי הן בכי יותן איתביה רבה לרב
 נחמן הטובל לחולין והוחזק לחולין אסור
 למעשר הוחזק אין לא הוחזק לא ה"ק אע"פ
 שהוחזק לחולין אסור למעשר איתביה
 רמב"ל ולא הוחזק כאילו לא טבל מאי לאו
 כאילו לא טבל כלל לא כאילו לא טבל
 למעשר אבל טבל לחולין הוא סבר דחי קא
 מדחי ליה נפק דק ואשכח דתניא טבל
 ולא הוחזק אסור למעשר ומותר לחולין
 אר"א טבל ועלה מחזיק עצמו לכל מה
 שירצה מיתבי עורדו רגלו אחת במים הוחזק
 לדבר קל מחזיק עצמו לדבר חמור עלה
 שוב אינו מחזיק מאי לאו אינו מחזיק כלל
 לא עורדו אע"פ שהוחזק מחזיק עלה אם
 לא הוחזק מחזיק ואם הוחזק אינו מחזיק מאן
 תנא עורדו רגלו אחת במים א"ר פדת ר'
 יהודה היא דתנן^(א) המקוה שנמדד ויש בו
 ארבעים סאה מכוונות ויירדו שנים וטבלו
 זה אחר זה הראשון טהור והשני טמא
 אמר רבי יהודה אם היו רגליו של ראשון
 נוגעות במים אף השני טהור אמר רב
 נחמן אמר רבה בר אבא מחלוקת
 במעלות דרבנן אבל מטומאה לטהרה
 דברי הכל (א) (אף) השני טמא והיינו
 דרבי פדת איכא דאמרי אמר רב נחמן
 אמר רבה בר אבא מחלוקת מטומאה
 לטהרה אבל במעלות דרבנן דברי הכל אף
 השני טהור ופליגא דרבי פדת אמר עולא
 (ב) בעי מיניה מרבי יוחנן לרבי יהודה מהו
 להטביל מחטין וצינוריות בראשו של ראשון

וגוד אחית אית ליה לרבי יהודה גוד אסיק
נמי אית ליה א"ל תניתנה יי' שלש גממ
והאמצעית העליונה והתחתונה של עשו
של ארבעים סאה וחדלית של גשמי
אומר מאיר היה אומר מטביל בעליונה

נ"ט) נחל ארנון¹⁰ : תחבולה עליונה ואמצעים. שנחל מדרון

השני טמא בעולה מטומאה לטהרה.
הקל (לחומר) ל' ולפיכך יתן אף השני
הוא דמיני עוררה ודורו במים חמורין
מחלות בעולות דברי ר' יהודה מ'
מחלות בעולות בראשן דר' יוחנן
אית ליה ואל' ר' יוחנן ת"ש נחל שיורר ממעלה
ש' להשייר חמורית' על גשמים שצוברת ביניהן ומצופו של כולן
מגורן דורו אסיק מדמית' ר' יהודה מאי היה עובד (סבילין) כ' בבתחלה

יפ.

עין משפט
נר מצוה

מד א מ״י פ״ט מהל' מקואות הלכה יז סמג עשין רמח: [טוש״ע י״ד סימן רא סעיף ה]:

מה ב מ״י שס הל' יח סמג שס [טוש״ע שס]:

מז ג מיי פֿיר' מהל
 טומאת אורלין ה' י'
 סמג עשין רמו:
מז ד מיי פֿיר' מהל
 מקואות הלכה י'
 ופֿיר' ה' ופי"ג מהל
 אבות הטומאות ה' צ':
מז ה מיי פֿיר' מהל
 מקואות ה' י'
 טוש"ע שם סעיף סב:
מז ו מיי שם ה' ח
 טוש"ע שם ה' סעיף
 ס:

רבינו חננאל

ומנא לן דלחולין לא
בעינן כוונה דתנן גל
ושתלש וכו' סאה ונפל
על האדם ועל הכלים
האומרים ואומרים אדם
דומא דכלים מה כלים לא
בעי כוונה אף אדם לא
בעי כוונה ונדחת דאית לן
לאוקומה במתכוון היכי
דמי בירושב ומצפה מי
תלש הגל. וכי תימא אי
הכי מאי למימרא דהא
מיתכן אצטרין דהא
גזרין לן שוחטלש ושחי

[illegible]

שירצה. כשעלה סתם
ועדיין לא הוזכר והוזכר
עצמה. מאן תנא עוררו
גילו במים א"ר שהוזכר
תחור ומחזיק א"ר פדת
ה' יודיה ה' דתנן מוקה
ש' שיש ה' סאה מכזובה
ידידו שנים וטבלו זה אמר
הראשון טהור והשני
טמא ר"י אומר א"ה היו
גילוי של ראשון נוגעת
במים אף השני טהור אמר
רב נחמן ר' רבה ר' יודיה
אבובא מחלוקת ר' יודיה
ה' דלפני עליה אמר

לחטאת להחזיק עצמו מן
מכלל דת"ק פליג עליה
נחמן אמר רבה בר אבוא
נו דר' פדת דאוקמה להא
נכשיו ישנן בתוך המקוה
מחברתה וגומא העליונה
של גשמים עוברת ביניה.
בעליונה אלמא גוד אסיק

נגזר אמו חרדלית. פרש"י שירדת מהר גבוה ויש זה ס' אלה ואל עלמה שם טבילה דקטפרס אינו חיבור והר"י פ"י וכן כתוב בזכמה פירושים של רש"י דפסכול מטעם דאין מקוה מטער צוחלין אלס באשצורן דתניא בת"כ ומיהו אומר הר"ר אלחנן ע"כ טעם ראשון עיקר מדגורין בגל של ים דאי משום זחילה ^(א) אז צל ים מהני דאי לא מוקמינן לא כר' [מאיר] דלמר בזמ' מקולות ^(מ"ד) פ"ה ^(מ"ה) כל הימים כמקוה והיה קשה למורי מאי קאמר משום חרדלית של מי גשמים הא צל ים נמי לא מהני דתנן צ"ה אומרים אין מטבילין בחרדלית ומשמע דצבל חרדלית מייירי מדלגא החכר ליה צהדיא גשמים ולפי' ראשון ניחא ומיהו אכתי יש להקשות דקטפרס הוה חיבור לענין מקולות כדפריש הר"י ואם כן למא לא מהני ואי הוה טעמא משום זחילה יתכן טפי:

לֹא כִּי־יֵרָא לֹא טַבֵּל לַמַּעֲשֶׂה.
ורבותא דמתני' משום חולין
הויא דמהניא אף בלא כוונה דאי
משום מעשר אף כי הוחזק לחולין
קמני רישא דלא מהני הר"ר אלחנן
ועוד י"ל דאי משום רישא הייתי
אומר דטפי עדיף לא הוחזק כלל
למעשר מהוחזק לחולין דהא עקר
דעמו לגמרי ממעשר:
טַבֵּל וְעַלָּה ב'ו'. ועודנו לח וצכמה
ספרים כתיב צהדיא לח:

לֹא כִּאִילוּ לֹא טָבֵל
לֵצִין הוּא סֵבֵר רַחֵי קֹא
וְאַשְׁכַּח דְּתַנִּיא טָבֵל
וְעֵשֶׁר וּמוֹתֵר לַחֲלוּץ
יִקַּע עֲצָמוֹ לִכְל מַה
וְגַלּוּ אַחַת בְּמִים הוּחֹזֵק
וְלִדְבַר חֲמוּר עֲלֶה
לֹא אִינוּ מַחֲזִיק כֻּלָּל
חֹזֵק מַחֲזִיק עֲלֶה אִם
וְחֹזֵק אִינוּ מַחֲזִיק מֵאֵן
בְּמִים אִ"ר פֶּדֶת ר'
קוֹה שְׁנֻמֶּדֶד וְיֵשׁ בּוֹ
וְיִירְדוּ שְׁנִים וּטְבִלּוֹ
טְהוֹר וְהִשְׁנִי טְמֵא
הָיוּ רִגְלָיו שֶׁל רֵאשִׁון
שְׁנֵי טְהוֹר אִמֵּר רַב
רַב אַבְהָה מַחְלוּקֶת
מִטּוּמָא לַטְהָרָה
הִשְׁנִי טְמֵא וְהִיָּינוּ
מֵרִי אִמֵּר רַב נַחֲמָן
מַחְלוּקֶת מִטּוּמָא
דְּרַבְנָן דְּבִרִי הִכֵּל אָף
רַבִּי פֶּדֶת אִמֵּר עוֹלָא
זָמַן לְרַבִּי יְהוּדָה מַהוּ
רַבִּיאָנוּ וְלֹא רַבִּיאָנוּ

רבי יהודה גור אסיק לית ליה או דלמא גור אסיק
 דביתיה ^יישלש גממיות בנחל העלינה התחתונה
 והתחתונה של עשרים עשרים סאה והאמצעית
 הירדלית של גשמים עוברת ביניהן רבי יהודה
 ימר מטביל בעלינה והתניא רבי יהודה אומר
 מאיר

יונה ואמלעים. שנחל מדרון משופע הוא: עוברת ציידן. ומחברתן:
ה"ג

[illegible]